

KMMI

Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet
ЗОБО «Центр підтримки угорської культури»

KMMI HÍRLEVÉL IV. évfolyam, 26. (111.) szám. 2012. december 30.

Ez volt 2012 decemberben

Elismerések

*A *Szent Márton Palástja-díj* két emlékérméjét a Munkácsi Egyházmegye területén végzett kiemelkedő szociális-karitatív (Pro Caritate-emlékérem), illetve hitoktatói (Pro Fide-emlékérem) munkáért lehet elnyerni. A Pro Fide-emlékérem első kitüntetettje **Balogné Sverha Anna** mezőkaszonyi születésű munkácsi lakos, aki 45 éven keresztül titokban tanította hittanra a gyermekeket a szovjet időszakban. A Pro Caritate-emlékérmét **Szedlák Istvánnak**, az aknaszlatinai Karitás vezetőjének ítelték, aki Karitász-munkatársként hosszú ideje folytat széleskörű és kiemelkedő tevékenységet.

***Punykó Máriát**, az Irka főszerkesztőjét a Magyar Kultúra Lovagja címmel tüntették ki.

*Díszoklevéllel ismerte el **Harangozó Miklós** festőművész munkásságát Olekszandr Ledida, a megyei állami közigazgatási hivatal elnöke.

*Tóth István, Magyarország Beregszászi Konzulátusának főkonzulja dicséret oklevéllel tüntette **Harangozó Miklóst** 75. születésnapja alkalmából.

* **Harangozó Miklós** 75. születésnapja alkalmából a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet díszoklevelét vehette át Zubánics Lászlótól, a KMMI elnökétől.

*December 11-én este a Petőfi Irodalmi Múzeumban átadták a Kortárs Költőverseny 2012 díjait. A győzteseket Csorba Csilla, a múzeum főigazgatója és Ambrus Lajos, a folyóirat főszerkesztője köszöntötte. A díjazottak között volt **Vári Fábián László**. A nyertesek saját verseiket olvasták fel az ünnepségen. A díj részét képezi egy palack finom bor a Szent Ilona Borház ajándékaiként. A palackokat Megyer Márta képzőművész alkotásai, minden költő nevével megjelölt művészi címkék díszítik. A díjazott versek olvashatók a Kortárs 2012/12 számában.

Fontosabb események, rendezvények

2012. december 1. A Kárpátaljai Magyar Cserkészszövetség (KáMCSSZ) Kígyóson, a GyEK-házban tartotta huszadik, tisztújító közgyűlését. Az alapszabály módosítása után a tisztújítás következett. A szövetség elnökévé ismételten **Popovics Pált** választották meg.

2012. december 1-9. Kovács Béla európai parlamenti képviselő beregszászi fogadóirodája és a Kárpátaljai Református Egyházkerület Levéltára és Múzeuma szervezésében *"Elindula József..."* - adventi, karácsonyi, újévi énekek című műsorával számos kárpátaljai magyar lakta településen (gáti, fornoszi, derceni, izsnyétei, beregrákosi, nagypaládi, ráti, bátyúi, beregszászi és más református gyülekezet, tanintézmény) fellépett **Kátai Zoltán** énekmondó. A programsorozat támogatója a Gyarapodó Magyarországért Alapítvány volt.

2012. december 4. **Matl Péter** Szervátiusz Jenő-díjas szobrászművész "Verecke híres útján jöttem én ..." című kiállítását rendezték meg a budapesti Klebelsberg Kultúrkúriában.

2012. december 6. A II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskolán működő táncházban sor került a magyar néptánc sokszínűségének bemutatására.

2012. december 6. Beregszász város verskedvelői számára ismét igazi különlegességet tartogatott: József Attila halálának 75. évfordulója alkalmából **Tóth Péter**, kunszentmiklósi tanár, Radnóti-díjas versmondó Vasútállomás címmel pódium-estet tartott.

2012. december 6. Zárórendezvényt tartott a csepei születésű, jelenleg az anyaországban szolgáló **Varga Antal Tarzícusz** atya ikonfestő-kurzusa a beregszászi római katolikus plébánián. Az egyhetes képzésen heten vettek részt.

2012. december 8. A II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola előadóterében fellépett a Gödöllői Szimfonikus Zenekar Alapítvány Vonós Kamarazenekara. Az egyórás koncert keretében Weiner-, Vivaldi-, Corelli- és Mozart-darabok csendültek fel. Az est szólistája és koncertmestere a beregszászi származású **Hegy Miklós** volt.

2012. december 9. Száz éve, 1912. december 9-én látott napvilágot a Beregi Hírlap jogelődjének első száma.

2012. december 9. **Beregszászi Olga** művésznő idén immár kilencedik alkalommal szervezte meg jótékonyági koncertjét. A nagyszabású gálaműsorra Budapesten, a MOM Kulturális Központban került sor. Fővédnöke **Tarlós István**, Budapest főpolgármestere, védnökei **Mádl Dalma** és **Schmittné Makray Katalin** voltak. A programban neves művészek, együttesek léptek fel, köztük földink, **Vári Fábián László** költő is. Köszöntőt **Zán Fábián Sándor**, a Kárpátaljai Református Egyházkerület püspöke mondott. Az est bevételéből **Beregszászi Olga** minden évben szülővárosa száz nehéz sorsú lakosának teszi szebbé a karácsonyi ünnepeket. Az ajándékok átadására az elmúlt szombaton a Beregszászi Művészeti Iskola nagytermében egy kisebb koncert keretében került sor. A művésznőt köszöntötte **Bobály István**, a tanintézmény igazgatója, **Babják Zoltán**, Beregszász alpolgármestere, valamint **Imre Margit**, a Beregvidéki Nyugdíjasok Petőfi Sándor Egyesületének elnöke.

2012. december 11. **Jankovics Marcell** rendező találkozott a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola diákjaival.

2012. december 11. Délelőtt író-olvasó találkozó és könyvbemutató volt Munkácsi Állami Egyetem Humán-pedagógiai Koledzse magyar tagozatán,

délután pedig a Beregszászi Járási Központosított Könyvtárhálózat beregszászi könyvtárában. Az előbbi helyszínen **Kótun Jolán** magyar szakos tanár, az utóbbi helyszínen **Varga Éva** igazgató üdvözölte a vendégeket. Ezúttal mindkét intézményben **Bakos Kis Károly** *Része még* és **Lőrincz P. Gabriella** *Fényhiány* című új verses kötetének, az Együtt 2012/5. számának és **Dupka György** „Hova tűnt a sok virág” című könyvének, valamint az Idegen ég alatt című uráli utazást megörökítő film (szerzői: **Havasi János, Jurkovics János**) bemutatójára került sor a KMMI a szervezésében.

2012. december 13. A II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Gross Arnold kiállítóterme újabb impozáns kiállítással gazdagodott. Ezúttal **Imre Ádám** *Fény* című kiállítását tekintették meg az érdeklődők.

2012. december 13. **Kedyk Anna** és **Kedyk Magdolna** Kárpátok csengettyúi című könyvét mutatták be a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola könyvtári olvasótermében. A nagyszülősi ikerpár mellett **Kedyk Anna** lánya, a kilencéves **Annácska** is a publikum elé állt. A Kárpátok csengettyúi sok ember közös munkája, együttműködése révén születhetett meg. A gazdagon illusztrált könyv a magyar, ruszin és ukrán nyelvű énekeken, mondókákon kívül négy dvd-t is tartalmaz.

2012. december 14. A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) szervezésében az Európa–Magyar Ház Munkácsy Mihály kiállítótermében sor került **Harangozó Miklós** festőművész jubileumi kiállításának ünnepélyes megnyitójára. A megjelenteket **Zubánics László**, a KMMI elnöke köszöntötte. A Beregszászi Művészeti Iskola tanárai és diákjai műsorral kedveskedtek az ünnepeltnek: **Majoros Alexandra** fuvolaelőadásával, **Kiss Julianna** virtuóz harmonikajátékával, **Holozsi Imre** csodálatos énekhangjával kápráztatta el a közönséget. A művész életútját, munkásságát **Kovács László** műgyűjtő, kiállítás-szervező ismertette. A KMMI képtára ez alkalommal is egy újabb alkotással gyarapodott, **Harangozó Miklós Ősz a Kárpátokban** című festményével, amit **Kovács László** adott át **Zubánics Lászlónak**. További alkotói sikereket kívánva köszöntötte a születésnapját ünneplő festőművészt **Tóth István**, Magyarország Beregszászi Konzulátusának főkonzulja is. Harangozó Miklós megköszönte a szívből jövő jókívánságokat.

2012. december 14. A szolyvai közönség előtt lépett színpadra a Kárpátaljai Megyei Magyar Drámai Színház társulata, bemutatva a Tekéntetes úr című székely népmesét. A szinte teljesen megtelt nézőtér hangos tapssal köszönte meg a csodálatos élményt.

2012. december 15. A Magyar Művészeti Akadémia közgyűlést tartott Budapesten a Vörösmarty téri Kristályházban. Kárpátaljáról jelen volt **Vári Fábrián László** és **Nagy Zoltán Mihály**, akik az Irodalmi Tagozat tagjai.

2012. december 15. A Pro Cultura Subcarpathica civil szervezet őszi színházi évadának keretein belül idén is nyílt napot rendezett a Kárpátaljai Megyei Magyar Drámai Színházban. Az alkalmon részt vevő fiatalok testközelből találkozhattak azokkal a színművészekkel, akiket eddig csak a

színpadon láthattak. Az est végén mindenki fényképet készíthetett a számára legszimpatikusabb színművésszel.

2012. december 17. Balog Zoltán, az emberi erőforrások minisztere Budapesten bejelentette: 2013 nyaratól földink, **Vidnyánszky Attila** a Nemzeti Színház új vezetője.

2012. december 18. Lezajlott az Irka – Kárpátalja egyetlen magyar nyelvű gyermeklapja hagyományos karácsonyi rendezvénye a Rákóczi-főiskola Esztergom termében. A Beregszászi Művészeti Iskola tanárai és hallgatói gyönyörű karácsonyi zenével tették meghittebbé a hangulatot. Az Irka nevében **Punykó Mária**, a gyermeklap főszerkesztője köszöntötte az egybegyűlteket. A rendezvényt megtisztelte jelenlétével **Tóth István**, Magyarország Beregszászi Konzulátusának főkonzulja.

2012. december 18. A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet szervezésében Beregszászban vendégszerepelt a miskolci Anima vonósnégyes. A koncert a Beregszászi Művészeti Iskola dísztermében került megrendezésre. Az együttes tagjait, valamint a komolyzene kedvelőit Bobály István igazgató köszöntötte. Az Anima vonósnégyes 2000-ben alakult a Miskolci Szimfonikus Zenekar tagjaiból.

2012. december 19. Mozgalmas volt advent utolsó hete Beregszászban, legalábbis ami a jótékonykodást illeti. Ezúttal Molnár Ferenc Üvegcipő című darabját játszották a Kárpátaljai Megyei Magyar Drámai Színházban. A két felvonásos vígjáték előadása a Kárpátaljai Gyermekmentő Szolgálat megkeresésére jótékony célt szolgált. Ezúttal **Kresze Tináért** fogtak össze az emberek.

2012. december 19. A régi naptár szerinti Szent Miklós napján, a nagyszőlősi Perényi-kastély adott otthont **Harangozó Miklós**, az Ukrajnai Képzőművészeti Szövetség tagjának jubileumi kiállításának. A művész számos tisztelője – állami és önkormányzati tisztviselők, képviselők, a történelmi egyházak képviselői, kollégái – jelentek meg a családi hangulatú ünnepségen, ahol a festő több mint félszáz munkáját mutatták be. A köszöntő sorában ott voltak **Kutlán Pál** és **Hudák Elvira**, **Harangozó Miklós** egykori mentorának, **Kutlán István** fancsikai festőművésznek a leszármazottai is. A Nagyszőlősi Bartók Béla Művészeti Iskola népzenei csoportja (vezetője **Maruska Viktor**) rövid műsorral kedveskedett az ünnepeltnek.

2012. december 20. *Jankovics Mária* születésének 50. évfordulója alkalmából nyílt emlékkiállítást rendeztek a Rákóczi-főiskolán a Pro Cultura Subcarpathica szervezésében. A festőművész hosszas betegséget követően 2007. október 3-án hunyt el. A kiállítást **Csernicskó István**, a főiskola rektorhelyettese nyitotta meg. Egykori tanítványa, **Kulin Ágnes** felszólalásában hangsúlyozta, hogy Jankovics Mária halálával jellegzetes színfolt távozott a kárpátaljai és egyetemes művészetből. A kiállított 47 festmény mindegyike magántulajdonban van. A szervezők köszönetet mondtak mindazoknak, akik segítettek a tárlat létrejöttét, név szerint **Beregszászi Anikónak**, **Bodó Évának**,

Dupka Györgynek, Gál Ibolyának, Hidi Lászlónak, Hutterer Évának, Jankovics Jusztinának és Tibornak, a Kohut és a Kulin családnak, Magyar Lászlónak, Orosz Ildikónak és Punykó Máriának. A kiállításon a hangulatot fokozta a Beregszászi Művészeti Iskola növendékei, **Majoros Alexandra** és **Arnócki Júlia** zongora- és fuvola-előadása.

2012. december 20. A II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola minden eddiginél rendhagyóbb eseménynek adott helyszínt, amelynek falai között két kárpátaljai rock-banda, a Whiplash és a Cold Comfort szórakoztatta a keményebb műfaj kedvelőit. A koncert alatt összegyűlt adományokat a Sion Rádió által szervezett cipősdoboz-akció számára ajánlották fel, amellyel sok rászoruló kisgyermek karácsonyát teszik meghittebbé.

2012. december 21. Danilás Viktória ungvári textilbaba-készítő kiállítását tekinthették meg az érdeklődők a nyíregyházi Térgalériában. Danilás Viktória nem is olyan rég, mindössze 2 éve készít babákat. Art Misszió Alapítvány segítségével szervezték meg a tárlatot. A magyarországi kiállítást a Nyíregyházi Városi Tanács képviselője nyitotta meg.

2012. december 21. A Kisebbségért díjas Kárpátaljai Képző- és Iparművészek Révész Imre Társasága (RIT) összegző kiállítással zárta az évet. A kiállításnak idén Ungváron a Boksay József Kárpátaljai Megyei Szépművészeti Múzeum adott helyet. Az idei évzáró kiállítást az érdeklődők január közepéig tekinthetik meg, többek között **Matl Péter** grafikáit, **Szocska László** és **ifj. Hidi Endre** szobrait, **Magyar László, Kolozsvári László, Benkő György, Riskó György, Berecz Margit, Kulin Ágnes, Réthy János, Tóth Róbert, Erfán Ferenc, Kalitics Erika, Klisza János, Kopriva Attila, Óri Mihály** és **Veres Ágota** festményeit, **Hrabár Natália** és **id. Hidi Endre** kerámiáit. A reprezentatív kiállítás megnyitóján megjelentek **Erfán Ferenc** festőművész, a Boksay József Kárpátaljai Megyei Szépművészeti Múzeum igazgatója, a Révész Imre Társaság tagja, **Riskó György**, a RIT alelnöke, **Brenzovics László**, a KMKSZ alelnöke, megyei képviselő. Köszöntötte. A kiállítással kapcsolatos gondolatait megosztotta a hallgatósággal **Balogh Dénes** ungvári magyar konzul és **Borisz Kuzma**, az Ukrán Nemzeti Képzőművészeti Társaság kárpátaljai szervezetének elnöke, majd **Olena Prihogyko** művészettörténész szólt elismeréssel a kiállított alkotásokról. **Tóth István** beregszászi magyar főkonzul szerint hatalmas expanziójuk van a kárpátaljai magyar vezető művészeknek: a Magyar Állami Népi Együttesnek a vezető primása **Pál István**, a Magyar Nemzeti Színház igazgatója **Vidnyánszky Attila**, az ópusztaszeri nemzeti összetartozás emlékművét **Matl Péter** szobrászművész készítette el, és nem utolsósorban az ungvári Boksay Múzeumnak az igazgatója, **Erfán Ferenc** is kárpátaljai magyar.

2012. december 23. A Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség (KMKSZ) idén is megszervezte a Kárpátaljai Magyar Betlehemesek Találkozóját. Az eseményre advent negyedik vasárnapján került sor

Beregszászban, a Kárpátaljai Megyei Magyar Drámai Színházban. A találkozóra idén 10 településről érkeztek előadók, némelyik több produkciót is bemutatott: a karácsfalvi betlehemes csoport (**Gorondi Albert**), Sárosoroszi betlehemes csoportja (Mihók Erika), a Tiszacsomai Művelődési Ház csillagforgató csoportja és hagyományörző bábforgató betlehemese (**Leskó Papp Angéla**), a mezőgecei református és görög katolikus betlehemes csoport (**Szatmári Viola**), a mezővári középiskola bábforgató betlehemesei (**Bíró Irma**), a tiszvási kultúrház betlehemes csoportja (**Simon Ibolya**), a tiszacsomai hagyományörző csillagforgató csoport (**Rácz János**), a salánki hagyományörző betlehemes csoport (**Kalanics Éva**), a bátyúi betlehemes csoport (**Bagu Géza**), a beregújfalui betlehemesek (**Heé Roland**) és végül a nagymuzsalyi betlehemes csoport (**Jakab Erika**). A zsűri döntése alapján a salánki, a sárosoroszi és a tiszacsomai betlehemes csoport bizonyult méltónak a továbbjutásra, akik (az ideiről a helyi rendezvény kései időpontja miatt lemaradva) jövőre részt vehetnek Debrecenben a Nemzetközi Betlehemes Találkozón.

2012. december 23. Vasárnap délután a Péterfalvi Képtárban Karácsonyt várva címmel ünnepi rendezvényre került sor a KMMI, MÉKK, és a péterfalvai önkormányzati hivatal támogatásával. A vendégeket Borbély Beáta képtárigazgató köszöntötte, majd Varga Katalin karácsonyi és istenes énekeket adott elő.

2012. december 25. A beregszászi Bagolyvár Bábcsoport karácsonyi előadással ajándékozta meg a nyüzsgő és hangos apróságokat. A nemrég alakult csoport művészeti vezetője **Híres-László Kornélia**. Segíti őket **Olasz Tímea** hitoktató és meseíró is. A most előadott Egérkarácsony című mesét külön erre az alkalomra írta **Kurmayer-Ráti Szilvia** meseíró. A bábcsoport céljai közé tartozik, hogy minden óvodába, ahol szükség van rá, elvigyék meséiket, történeteiket, hogy anyanyelvükön élvezhessék a gyerekek a játékokat, az előadásokat, minél több mondókát, versiket taníthassanak a gyerekeknek. Minden önkéntes alapon zajlik, a résztvevők, a szervezők önként vállalják, és szolgálatnak tekintik a bábozást.

2012. december 27. Évbúcsúztató vacsorát adott a beregszászi Kárpátaljai Megyei Magyar Drámai Színház társulatának tiszteletére Magyarország Beregszászi Konzulátusa.

2012. december 28. Az előző évek sikerein felbuzdulva a Sion Rádió idén harmadszor szervezte meg nagyszabású karácsonyi akcióját. A változatos és szórakoztató programok mellett ezúttal sem maradhatott el a rádió hagyományos Cipősdobozba zárt szeretet elnevezésű akciója.

2012. december 28. Bagu Balázs pedagógus és közíró emlékére szervezett rendezvény volt a bátyúi könyvtárban. A rendezvényen Bagu Balázs pályafutásával kapcsolatosan emlékbeszédet tartott Dupka György, Nagy Zoltán Mihály és dr. Deák Ferenc.

A hónap folyamán:

A nagyszőlősi ferences kolostor és templom utcafront felőli részén kápolnát avattak. A felszentelt szobor Assisi Szent Ferenc látható, amint egy szőlőt szemezget egy másik szerzetessel (Kapisztrán Szent Jánossal). A kivitelezést Seregi József helyi mecénás támogatta. Az avatáson részt vett Bacskai József, a Magyar Köztársaság Ungvári Főkonzulátusának főkonzulja, Szalipszki Endre konzul. A kápolnát Majnek Antal munkácsi megyéspüspök és Magyar Gergely ferences tartományfőnök szentelte fel.

Megjelent:

* A KMMI honlapján is olvasható a nyomdába került Együtt 2012/6 száma:

http://www.kmmi.org.ua/books?menu_id=9&submenu_id=27&book_id=311

***Bocskor Medvecz Andrea:** Alapvetések az ukrán magyarsághoz és a magyar múlt ukrán megítéléséhez (1991–2011). Ungvár: PoliPrint, 2012. 198 old. A kiadvány a szerző PhD-értekezésének kibővített változatát teszi közzé, amely 1991 és 2011 között megjelent középiskolai történelemtankönyvek és ukrán nyelvű honismereti irodalom tematikus szövegelemzése alapján készült. Az említett források elemzésének célja az ukrán magyarsághoz, az ukrán-magyar kapcsolatok, a magyar nép története és sorsfordulói ábrázolásának vizsgálata volt.

***Beregszászi Anikó:** A lehetlent lehetni: Tantárgy-pedagógiai útmutató és feladatgyűjtemény az anyanyelv oktatásához a kárpátaljai magyar iskolák 5-9. osztályában. Bp.: Tinta Könyvkiadó, 2012. 111 old.

Összeállította: *Dupka György és Zubánics László*

Folyamatos rendezvények, tennivalók:

Folyamatos tennivalók. Közgyűjteményi állománygyarapítás, ukrán magyar nyomtatott hungarikumok, hanganyagok gyűjtése, feldolgozása. Közművelődési rendezvények szervezése, koordinálása, szakmai tanácsadás, adatbázis gondozás. Kisebbségkutató programok koordinálása, a KMMI-füzetek kiadása.

Képzőművészeti kiállítás. Fotókiállítás, könyv- és sajtókiállítás. Együtt c. irodalmi, művészeti és kulturális folyóirat kiadása. Kárpátaljai Magyar Krónika kiadása. Honlap (www.kmmi.org.ua) gondozás, frissítés, adatfeltöltés. Ön a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet és a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége hírlevelét olvassa. A hírlevél irodalmi, művészeti híreket, információkat tartalmaz.

A levelezési lista nyilvános, ahhoz bárki csatlakozhat, s bármely tag felvetetheti mások címét.